

'Ter Veld stuurt kwetsbare jongere weer op het slechte pad'

Door Marijke Schuilenburg

APPELSCHA - Staatssecretaris Elske ter Veld wil de bijstand voor werkloze schoolverlaters onder de 21 jaar afschaffen en het mes zetten in de bijstandsuitkering van jongeren tot 27 jaar. Want in die periode wordt er geleerd of gewerkt en is een uitkering eigenlijk niet nodig. Maar zijn alle jongeren hieroe wel in staat? Theo Ruikes, directeur van het vakinternaat Aekinga in Appelscha en Dick de Graaf, regiodirecteur van Bijzonder Jeugdwerk Friesland vinden dat de staatssecretaris met haar voorstel te weinig rekening heeft gehouden met de groeiende groep jongeren met psychosociale problemen.

Een deel van hen is na ontslag uit een internaat of instelling voor begeleid wonen namelijk nog niet sterk genoeg voor een baan of een vervolgopleiding. Zij vrezen dat deze jongeren straks niet rond kunnen komen van een - gekorte - bijstandsuitkering en mogelijk terugvallen in hun oude patroon van stelen en helen.

Ruikes en De Graaf doelen hierbij op jongeren die door hun ouders zijn mishandeld en hierdoor in de jeugdhulpverlening zijn terecht gekomen. Of jongeren die door pedagogische problemen of emotionele verwaarlozing op dievenpad zijn gegaan en uiteindelijk in een internaat zijn geplaatst. Op het vakinternaat Aekinga in Appelscha wonen 68 van deze jongeren. Na een verblijf van gemiddeld een jaar gaan zij zelfstandig op kamers wonen of stromen zij door naar bijvoorbeeld het 'fasehuis' in Heerenveen, waar zij zelfstandigheidstraining krijgen.

„Vanaf dat moment moeten deze jongeren het zelf rooien. Een aardige categorie redt het, maar een deel van onze jongeren heeft dan nog onvoldoende basis om er iets goeds van te maken”, vertelt Theo Ruikes. Volgens Ruikes komt de laatste groep jongeren niet in aanmerking voor een baantje van het Jeugdwerkgarantieplan omdat zij te veel begeleiding nodig hebben en staan zij nog niet stevig genoeg in hun schoenen voor een vervolgopleiding. De gemiddelde werkloze jongere lukt het misschien om met een JWG-baantje een echte baan te vinden, maar voor een groep kwetsbare jongeren is deze stap te groot. Hun kansen op de arbeidsmarkt zijn, door hun veelal lage scholing en verleden, maar gering.

De Graaf ziet het toekomstperspectief van deze jongeren somber in, als zij straks rond moeten zien te komen van een uitkering van ongeveer / 800. „Jongeren zullen dan toch meer geld nodig hebben. Het bedrag staat ook in geen verhouding met de huur van een kamer bijvoorbeeld. Ik ben bang dat deze maatregel alleen maar leidt tot meer criminaliteit. Als wij deze groep laten vallen, krijgen wij meer zwerfkinderen en kost het de overheid achteraf veel meer geld om ze op te vangen.”

Staatssecretaris Ter Veld houdt te weinig rekening met de groeiende groep jongeren met psychosociale problemen, vinden internatiedirecteur Theo Ruikes (links) en regiodirecteur Dick de Graaf van Bijzonder Jeugdwerk Friesland.

Foto LC/Siep van Lingen

Het tweetal keurt overigens de maatschappelijke discussie over meer eigen verantwoordelijkheid en het inkrimpen van uitkeringen niet af. De Graaf: „Het maatschappelijk bedje in dit land is misschien wel te goed gespreid geweest.” Maar hij mist in het voorstel van Ter Veld een goed vangnet voor jongeren van wie dit te veel is gevraagd. „Het mag niet zo zijn dat voor deze jongeren op de valreep nog iets wordt geregeld.”

De Graaf hekelt het beleid van Ter Veld dat jongeren in uitzonderingssituaties maar zelf bij de gemeenten moeten aankloppen. Hij vreest namelijk dat lang niet alle gemeenten hetzelfde sociale beleid zullen gaan voeren. Kritisch zijn Ruikes en De Graaf ook over de mogelijkheid dat een deel van de kwetsbare jongeren met een verlaagde bijstandsuitkering straks weer bij hun ouders zullen moeten aankloppen.

Hoewel in de jeugdhulpverlening vaak het contact met de ouders wordt gestimuleerd, zijn zij tegen het aanhalen van de familiebanden louter om financiële redenen. Ook zijn zij bang dat een aantal van 'hun' jongeren besluit om na ontslag uit de jeugdhulpverlening maar weer thuis te gaan wonen en zo weer tussen de oude vrienden te belanden. Ruikes: „De kans bestaat dat de oude situatie dan weer terugkomt en de jongere weer 'beschadigd' raakt. Hij is tenslotte niet voor de lol in een inrichting terechtgekomen.”

Leeuwarder Courant, 5 juli 1993